

BARSS-HONT

KÖZMŰVELŐDÉSI-, TÁRSADALMI- ÉS POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak: Egészévre 10.—
félévre 5.—, negyedévre 2.50 pengő
Egyes szám ára: 20 fillér

Megjelenik minden vasárnap reggel
FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS
FELELŐS KIADÓ: HORATSIK PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal Léva.
Telefon 98.
Kéziratokat nem őrzünk meg.

Antal István: Léva népe tanúságtevője annak: mit jelent az erkölcsi erő

Léva város közönsége a felszabadulás öröme az elsőnek felszabadult Ipolyásgtól kapott Országzászlója részére művészi kiviteletű díszes emlékművet készítettett, hogy „Hirdesse az Országzászló itt az északi végeken a magyar élniákerást, az igazság győzelmebe és a teljes magyar feltámadásba vetett hitünket!”

11 órára volt jelezve Antal István nemzetvédelmi miniszter érkezése, de bizony már negyedtizenkettő is elmúlt, amikor egy motorkerékpáros rendőr hozta a hírt, hogy a miniszter gépkocsijának gumisérülés miatt a város szélén meg kellett állnia, s gyűg jön. Erre autót menesztettek a miniszterért.

A minisztert a Városi Vigadó előtt dr. Lehotzky Brunó polgármester köszöntötte a fogadására megjelent közéleti vezetők egyéniségek, s a hatóságok fejeinek jelenlétében. A Magyar Élet Pártja lévai szervezete küldöttággal jelent meg, s a pártszervezet nevében dr. Korpás László elnök üdvözölte.

Ezután megkezdődött az ünnepély, nagy-számú közönség, számosan a vidékről, több-
nyel még a fővárosból is megjelentek. Megnyitól a lévai áll. liceum nagyszerepű éneke-
re Kleissner Pál zenetanár vezetésével elénekelt a magyar Hírszekegyet, majd

dr. Antal István

miniszter mondta el a következő beszédét.

— A lévai Országzászló, mint minden zászló, — mondotta — a zászlótartók felelősségét és a zászlót követők kötelességét jelenti. Mindkét feladat teljesítését megköny-
nyíti azonban a vezetők és a vezetettek szá-
mára az, hogy a magyar zászló fölött ezer
esztenő óta ott fénylik egy vezérlőcsillag,
amely a történelem sok-sok nehéz és ködös
évszázadán keresztül úgy vezeti a nemzetet
a sors titokzatos útjain a biztos és szilárd
jövő felé, mint a belbehemi csillag vezette a
három királyokat a jászolban fekvő Üdvözi-
lőhöz. Ez a vezérlőcsillag nem más, mint
annak az eszmének lényge, amely ezer esz-
tendeig intette a nemzet sorsát: a szentist-
váni eszme vezérlőcsillaga, s az a szent ha-
gyomány, — a szentistváni európai misszió és
a szentistváni államiság hagyatéka — amely
ma is világító útmutatás vezetőknek és ve-
zetetteknek egyaránt.

— Ez a szentistváni misszió — folytatta
Antal István — ma is ugyanaz, mint ezerév
előtt és ezerév alatt: a magyar birodalom
összes anyagi és erkölcsi javainak birtokában
biztosítani a népek békéjét és együttműkö-
dését itt, a Kárpátok medencéjében, Európá-
s a kritikus pontján, a történelem e vérszattá-
ta országán. Kiegyenliteni az itt átköző népi
erőket, összeegyeztetni az eltűt érdekeket,
harmonizálni a különböző faj kultúrákat és
szellemiséget, főként pedig — történelmi el-
szűllöttségi jogunknál fogva — vezetni a
Kárpátok medencéjében élő népeket a béke,
s nyugalom és a munka országán. Ezt
jelenti a szentistváni európai misszió.

— A szentistváni államiság pedig a ma-
gyar népnek és ennek a vérszattáta földnek
az elpötyögés, örök közönségét jelenti, je-
lentti az állampolgárok egyenlő jogait az élet-
hez, kenyérhez és boldoguláshoz, jelenti a

magyar állam külső függetlenségét és a ma-
gyar nemzet belső szabadságát, jelenti a ke-
resztény államvezetési elvek érvényesülését,
jelenti a dolgozó tömegek intézményes szoci-
ális védelmét és gondozását, jelenti az erős,
céltudatos államvezetést, jelenti a nemzeti
önfűtadatot, jelenti a nem magyar sju test-
véreink jogait, nyelvűk, kultúrájuk, gazdasági
jólétük és szociális biztonságuk teljes bir-
tokállományához, de jelent mindenkéül és
mindenek fölött egy egységes és oszthatatlan
magyar államot, amelyet a nemzetalkotó és
államvezető magyar nép — ősi történelmi és
természeti jogai alapján — a maga minden-
től és mindenkitől független, szuverén akar-
atával vezet és kormányoz.

— A szentistváni államnak nemcsak nem-
zetközi küldetését, de ezt a belső értelmét,
belső nemzeti hivatását is teljessé kell tenni
— annál is inkább, mert e belső szentistváni
nemzetszervezés és államépítés teljessé tétele
nélkül a magyar állam nem volna képes a
maga nagy nemzetközi és európai feladatát,
a maga közép-európai vezető hivatását telje-
síteni.

— É szentistváni nemzetszervezés, e szent-
istváni államépítés lényege a maga korában
bizonyos európai formák átvétele volt ugyan,
de mindig a magyar politikai géniusz által
követelt átalakításokkal — s ami a legfon-
tosabb: e formák megtöltése szin magyar
nemzeti tartalommal. Bizonyos európai for-
mák átvételéről szóltam, mert soha egy pill-
anatig sem szabad elfelejtetnünk, hogy állam-
szervezésünk és nemzetvezetésünk lényegét
védő ősi, magyar alkotmányos rendszert nem
nyugatról vettük át: azt és annak lényegét
tartalmát az ősi ázai és volgamenti pusztasá-
gokból hoztuk magunkkal, mert amint a
megboldogult nagy magyar államférfiu, gróf
Teleki Pál mondotta volt, a nemzet már ak-
kor közkarakterrel — tehát alkotmányos mó-
don, alkotmányos eszközökkel — döntötte el
összes ügyeit, amikor a sréket és asztalt nem
ismerte s lóhaton tanácskozott.

— A zászlót a magyar élet mai nemze-
döke viszi: ez a háboruban, ellenséges meg-
szállásban, idegen elnyomásban olyannyira
megedzett generáció, — állapította meg Antal
István nemzetvédelmi miniszter, — amely
a saját életén tapasztalhatta 1918 ban,
mit jelent, ha egy milliméternyi is meg-
tántorodik a nemzet s egy pillanatra is elté-
veszti a helyes menetirányt a szemei előtt.
Es a generáció tudja, milyen szörnyű követ-
keseményekkel járhat, ha gyengék lennének,
amikor erőseknek kell lennünk a megfele-
kezők a nemzeti összetartás kötelességeiről
akkor, amikor egyedül ez a belső, testvéri
összefogás jelenti a legnagyobb erőt szá-
munkra. Es a nemzedék saját bőrén tanulta
meg, mit jelent a „nem akarok katonát látni”
bűnös és örült jelszava akkor, amikor egye-
dül a katonas és a fegyver tudja menteni és
tartani ezt a nemzetet. Es a generáció tehát
nem fogja elkövetni engedni az 1918-as
hibát s nem fogja tűrni, hogy a történelem
bármily, esetleg még jövő válságos percében
ismét kicsinyhűtő legyen ez a nemzet s
szokra hallgasson, azok után menjön, akik
nem a nemzeti zászló útját járják. Ellenke-

zőn ez a generáció minden erővel arra
törekszik, hogy a nemzet erejét fokozni tudja
s minél tovább tart ez a mostani szörnyű
válság, annál erősebb, egységesebb legyen
ez a nemzet.

— De biztosíték erre maga a zászló is
— s nemcsak erre a zászlóra gondolok,
amely most fut fel a rudjára, de arra az
örök magyar zászlóra, amely valamikor,
ezelőtt 240 évvel elősör jelent meg a Kár-
pátok peremén: Rákóczi rongyosainak, tal-
pasainak, hajduinak, muskétásainak és pattan-
tyusainak kemény, csontos kezében s amelyek
nemzetiszínű selemének patyolatáról Szűz
Mária megsztos alakja mosolygott reánk,
mintha szelid ajkával maga is ismételeni
akarná a zászlón ragyogó felírat: „cum Deo
pro patria et libertate” — ami mai magyar
megfogalmazásban azt jelenti — a magyar
nemzet akkor lesz nagy, hatalmas, addig
lesz szabad és független, a magyar nemzet
csak addig tudja betölteni a maga nagy és
megasztos nemzetközi hivatását, amíg a maga
belső életében kristálytisztán őrzí meg a
„Dus és a Patria” szent frigyét és harmó-
niáját.

— A magyar nemzet tehát akkor lesz nagy
és hatalmas — fejezte be szűg helyeslés és
lelkes tetszésnyilvánítás közben Antal István
miniszter beszédét, — míg kristálytisztán
megőrzí a nemzeti eszme és a keresztény
gondolat szent frigyét és harmóniáját a mi
e misztikus frigyéből, harmóniából és színté-
ziséből született hatalmas, földöntúli nemzeti
és népi erő egyetlen célt lát maga előtt,
egyetlen célban egyesíti a magyar nemzet
minden fiát: egy erős Magyarország s szabad
és független magyar nép megteremtésének
céljában és akarásában, mindezekért való
áldozatos lemondásoknak, szenvedéseknek,
megpróbáltatásoknak vállalásában.

A beszéd elhangzása után Lehotay Árpád,
a Nemzeti Színház örökös tagja, egyenesen
szert utasított Budapestre Lévár, hogy elza-
valja nekünk a Szózatot. A magyar nemzet
mai nagy erőpróbájának idején különösen
a lelkekbe hasítottak a hivatott művész ajká-
ról a Kőltő megrendítő próféciái.

Majd dr. Lehotzky Brunó polgármester
lelkes beszéd kíséretében átvette az emlékmű-
vet és Léva közönsége nevében megkö-
szorulta. Köszönetet mondott Say Géza
miniszteri osztálytanácsosnak, a kultuszmi-
niszterium művészeti osztálya igazgatójának
az emlékmű elkészítésének művészi irányítá-
sáért, Deák Ferenc budapesti festőművésznek
a tervezésért, Léva közönségének áldozatkész-
ségeért, Bars-Hontvármegye törvényhatósá-
gának támogatásáért. Az építési munkát
Nisler János építőmester, a kőfaragó mun-
kát a lévai travertin és onyxmárvány felhasználá-
sával Gál Tibor mérnök köipari vállá-
lata, a kovácsolt vasdíszító munkát a Szé-
kezfővárosi Iparrajziskola készítette.

Majd a Levente Egyesület, a pénzügyőr-
ség, az Ipartársulat, a tanintézetek és isko-
lák koszorút helyeztek el az emlékműre. A
levente zenekar indulót játszott, végül pedig
a liceum énekkara a Himnuszt énekelte el.

A kamara diszülése

A budapesti kereskedelmi és iparkamara
által rendezett kamarai nap diszülésén Antal
István miniszter is résztvett. A vármegyeháza
nagyteremben a kereskedelem, ipar és a
hatóságok képviselőin kívül a közélet, a

Antal István miniszter Ipolyságon

társadalmi élet vezető tagjai is teljes számban megjelentek. Kern Oszkár fődvőnök szavaiban köszönetet mondott a miniszternek, hogy eljött az északi bástyára figyelmeztetni: Órálló vigyázz!

Vitéz Gyulay Tibor felsőházi tag, a kamara miniszteri biztosas megnyitotta beszédében kifejtette, hogy a mai kamara napon tapasztalt társadalmi összefogást más városokban is példát vehetnek. Antal István miniszter megjelenése itt azt bizonyítja, hogy a kormány megértésével viseltetik az ipar és kereskedelem sorsa iránt.

Ezután Antal István nemzetvédelmi miniszter meleg szavakkal köszöntötte a lévai iparos és kereskedő társadalmat és hangsúlyozta, hogy abba a munkába, amit az egységes belső lelki front megteremtése érdekében kifejt, be akarja kapcsolni az ipari és kereskedelmi érdekképviseletek közreműködését is.

Rendkívül fontos érdek ugyanis az, hogy a kormányzat általános gazdaságpolitikai célkitűzéseiről, az azokat mozgató ok métről és világnézeti alapokról, valamint a kormányzat konkréten gazdaságpolitikai tevékenységéről a közvélemény állandó tárgyilagos tájékoztatást kapjon s ezáltal megismerje azt a meggyőződést, hogy ebben az országban rendkívül sok dolog történik a gazdasági élet fellendítése és a dolgozó emberek anyagi és szociális helyzetének megerősítése érdekében.

Hosszasan beszélt ezután a miniszter a gazdasági élet keresztényesítő törekvéseiről, amelyek az igazságügyminisztériumban egyik fővénylekésítő munkása volt. Hangsúlyozta, hogy a keresztényesítő tétel lényegét nem a személyek kicsérelésében, hanem a szellem megváltoztatásában látja, mert ha keresztények zsidó szellemben folytatnak gazdasági munkát, az felfogása szerint nem javitana, de talán még rosszabbítana a mai helyzeten.

Végezetül felhívta még a hallgatóság figyelmét a miniszter azokra a kötelességekre, amelyeket a mai élet-halálharc iránt minden magyar ember számára: többet dolgozni, kevesebbet fogyasztani, takarékosan élni, mert csak így médon tudjuk a külső és belső frontunkat áttörhetlenné tenni.

A miniszter beszédét gyakran szakította meg a lelkes taps és helyeslés.

Dr. Bányász Jenő kormányfőtanácsos, a kamara h. főtitkára és dr. Kovalóczy Részó mondottak beszédet a keresztényesítő állásítás kérdéséről. Utána dr. Gyulay Tibor a kamara kitüntető okleveleit osztotta ki a régi lévai kereskedelemből és ipar s a közélet terén érdemeket szerzett egyének között. Oklevelet kaptak: Kern Oszkár, Éder Kálmán, id. Frásch József, Kostyék József, Prachár István és Vida Jónás. A kitüntetettek nevében Kern Oszkár és Frásch József mondják köszönetet a kitüntetésért s ígérték tették, hogy továbbra is a régi lelkesedéssel fogják szolgálni a nemzeti érdekeket.

A kamarai nap megrendezéséért dr. Lehotzky Brunó polgármester mondott köszönetet.

A miniszter ebéd után elutazott. Felkereste Szalutnya-fürdőt, gyermekköveinek kedvenc tartózkodási helyét, ellátogatott a felsőszelemre di temetőbe, ahol nagyanyja sírjánál imádkozott, majd Ipolyságra ment, ahol egykor iskolába járt.

KÖPERNICZKY KORNÉL.

— ÉRTESETÉS. Ma este 7 órakor a lévai plebánia templomban a litánia alatt történik meg a családok Jézus Szentegénye Szivének való felajánlása. A családok távollétében a felajánlást az édesanyjak is elvégezhetik. Litánia után szentegény környezetben a szokott utvonalon. Felajánlást ímaszóvág az Irgalmas Nővérek Intézetében M. Konstka kedves nővérnél, a sekrestyében, Grapka Mihály és Úv. Matus Kálmáné dohánytűzsdékben kapható.

A Magyar Élet Pártja ipolysági járási szervezete vasárnap értekezletet tartott Antal István nemzetvédelmi miniszter is, akinek legadására dr. Salkovszky Jenő közigazgató házánál gyűltek egybe a vármegye és Ipolyság vezető egyéniségei. Az értekezleten megjelent gróf Ríway István, a MÉP országos alelnöke és a lévai pártszervezet küldöttsége is.

A miniszter beszélgetése során örömmel eleveztette fel Ipolyságon töltött gyermekéveit, a szeretettel emlékezett meg néhai kedves tanítójáról Sípós Mihályról, aki az első betűvetésre tanította. Ipolyság felszabadulása után első utja is idevezetett. Csendben, észrevétlenül jött, itt létérel nem is tudott akkor senki. Ipolyság sorsát mindig a szíven viselte s az ő támogatásával került vissza a törvényszék Ipolyságra.

Az értekezlet a régi vármegyeháza nagyertermében folyt le s azt dr. Salkovszky Jenő a helyi pártszervezet elnöke nyitotta meg, fődvőzlet a miniszter, megemlékezett a székely értekes tulajdonosokról, amelyeket az itteni magyarság szerzett s ez a cseh megszállás alatt kialakult egységes magyar szemlélet, amely nem ismer osztály és társadalmi különbségeket. A Magyar Élet Pártja túl a napilipitán a magyar nemzet egyetemes érdekeiért küzd. A szegedi gondolat elindította az ország keresztény és nemzeti újáépítését, amit minden magyarnak támogatnia kell.

Majd Thuróczy Károly főispán emelkedett szófára, beszédében hangsúlyozta, hogy hiánynk kell a nemzet elhivatottságában és bizunk kell az Isteni gondviselésben.

Majd Ipolyság nevében Antalcz József bíró, a helyi MÉP szervezet nevében Maroz Gyula ipartársulati elnök fődvőzölte a minisztert. Dr. Gürtler Dénes orsz. gyűl. képviselő visszajelentést velt a felvidéki magyarság küzdelmeire, hitartásra és egységre buzdított.

Dr. Porubszky Gisa országgyűlési képviselő a most folyó élet-halál harcról beszélt, amelyben honvédségünk hősiessé vesz részt. Hangsúlyozta, hogy honvédségünk érdekében minden áldozatot meg kell hoznunk. A belső frontot is erősen kell kiépíteni.

Ezután

Antal István

miniszter emelkedett szófára. Üdvözölte Ipolyság közönségét Kállay Miklós kormányfőnök és pártvezér, Lútsács Béla miniszter, pártelnök, és a saját maga nevében is.

Az ország ma nehéz élet-halálharcában — mondotta többek között — az a hivatásos, hogy elősegítsem a belső egységes nemzetvédelmi front kialakítását. Erre mulgathatlan szükség van, mert amint azt az 1918-as események megmutatták, ha nincs szilárd és egységes belső lelki front, akkor hiábavaló a külső front minden, hősiessége és ragyogó győzelmeinek sorozata. A megingathatatlan és áttörhetetlen belső lelki front kialakulását annál inkább elő kell segíteni, mert ez a háború, amelyben nagy szövetségeseink mellett részt veszünk, a mi nemzeti életünk és jövő sorsunkat is a legkövetlenebbül érinti.

Az orosz bolsevizmus a maga világhatalmi törekvései Magyarországot testen keresztül az ország teljes megsemmisítésére kívánja megvalósítani. Amikor tehát hős fiaink az orosz bolsevizmus ellen a Gondviselés kegyelméből szerencsés nem Uzsoknál és Vereckénél, hanem a Kárpátoktól ezer kilométerre keletre harcolnak, küzdelmeikkel voltaképpen Magyarországot testét és a magyarság létét védelmézik. De szükség van a helytartásra meg azért is, mert ha új Európában méltó pozícióit akarunk biztosítani nemzetünknek, akkor természetesen, hogy ezért az új Európa megteremtésében nekünk is közre kell működnie.

Ezután annak a hatalmas munkásságának az ismeretével folytatta beszédét a miniszter, amit a Magyar Élet Pártja az általa támogatott kormányok révén husz esztendő alatt az ország felemelése és jogai teljeségének visszaszerzése érdekében kifejtett. Ennek a husz esztendő munkánál köszönhető, hogy az ország kiemelkedett a trianoni alávéttség állapotából, fokozatosan felfelé haladva tekintélyes nemzetközi pozícióra tett szert, belsőleg konszolidálódott és felszerelt KözépEurópa legelőrebb, legokosabb és legütőképesebb hadseregét. Erre a hadseregére, valamennyiünk büszkeségére, eddig is sokat áldoztunk, áldozunk ma is, de érte a jövőben is minden áldozatot vállalunk kell. Vállalunk kell az áldozatokat, még pedig a maximális mértékben azért, mert a hadsereg fordított anyagi erőfeszítés a nemzet egyetemes számára a legproduktívabb befektetés, amivel voltaképpen a saját életét, annak folytonosságát, biztonságát és zavartalanágát alapozza meg.

A hadsereg nagyarányú fejlesztését, a visszatért országreszének a nemzet életébe való bekapcsolását, a kormányzat által bevezetett nagyvonalú szociális politika keretében sokoldalú modern szociális intézmények létesítését, az új pénzügyi politika tette lehetővé, amelynek volt bátorsága szakítani a régi liberális rendszer alapelvével s pénzügyi rendszerünket a nemzeti munka megszerzésére, a nemzet dolgozóinak munkajeljesítményére épített fel. Nem a földalatti trezorokban feltve őrzött félradak, hanem az állampolgárok munkajeljesítménye, szorgalma, takaréksága az a realitás, amely a legbiztosabb és legmegbízhatóbb alapját szolgáltatja az ország pénzügyi teljesítményének.

A kormányzat szociális politikájának alapelvéről szólna, felhívta a figyelmet a miniszter arra is, hogy a szociális politikának két oldala van. A szociálpolitika nemcsak abból áll, hogy az állam tartozik a szociális igények kielégítéséről a lehető legnagyobb mértékben gondoskodni, hanem egy követel oldala is van; nevezetesen az, hogy a szociálpolitika áldásaiban való reszesítés elengedhetetlen az állam az egyéni nagyobb önfegyelmet, áldozatkészséget, fokozott munkajeljesítményt és áldozatos lemondást követelhet, különösen a mai küzdelemes időkben éppen a nemzeti közösség érdekében.

Fejlesztési sora a miniszter a legfontosabb belső politikai célkitűzéseknek a nemzet-alkotó magyar faj biológiai erőinek meghatározását s fessítő erőjének a felokozását jelölték meg, amelyek állandó szem előtt tartása kell, hogy irányítsa minden állami és társadalmi tevékenységet.

A beszéd mely hatást kellett és a hatalmas termet teljesen megtöltött közönség lelkesen ünnepelte a minisztert, aki ezután vissza utazott a fővárosba.

Népművelési nap Paláston

Vármegyénkben rendezett népművelési napok egyikét a honti palócok legjellegzetesebb községében, Paláston tartották meg. A népművelési napoknak egyik legfontosabb célja lenne, hogy a községek ősi népi szokásait, táncait, dalait, balladáit, népi-életét bemutassa, feltrisszálja, a feledés homályából ántemtesse. Egyes vidékeken a népszokások már csak az óregek ajkán élnek s az ősi népiélet áldozatát eskik a városokból kiszivárgó s a falvak lakosainál mindjában terthódító divatnak. A fiatalok lassan teljesen elfelejtik milyen szép ősi viselében jártak meg nagyapák és nagyanyák.

Eppen a palásti népművelési napon láttuk, hogy a palásti lányok milyen csodálkozva vettek körül azt a két bator társukat, akik a régi ládafiából előszedtek a díszesen kivarrott ősi palóc ruhákat, amelyekben még nagyanyák pompáztak valamikor. Ezre lehetett venni a csodálkozó tekintetek, hogy legelőbb me láttá először őseik szép viselést. Pedig Palást nincs is olyan nagyon közel városhoz, mert a Korpona patak egyik főtőstén szept völgyében fekszik Ipolyságtól mintegy 10–12 kilométerre. Kár, hogy az utja oly rossz állapotban van, mintha nem lenne gazdája, aki gondját viselné. Pedig évek óta ott állnak a begyomosodott kórákások az út szélén előkészítve.

A népművelési nap keretében talán nem lesz érdektelen, ha megismerkedünk magukkal a községekkel is, ahol ezek a népművelési napok folytak, hisz a község története szorosan összefügg népi jellemének, szokásainak kialakulásával, no ez enkvil, ha már a sors ugy hozta, hogy a két csonka meggy egyelőre közgazgatásilag egyesítve eljen egymás mellett, legalább ismerjük is meg egymást.

Palást Hont vármegye legelőbb községei közé tartozik s nem egyszer tartották itt a megyei közgyűléseket is a történelmi folyamán. A község történelmi legemlékezetesebb eseménye az 1552-ben itt lefolyt szomorú emlékütközés, amelyben az egyesített keresztény hadsereget Tuffel Erazmus vezérelte alatt a török sereg teljesen megsemmisítette. A csatár színhelyén szántogató palásti ember ekeje nyomán ma is nem egyszer kerülnek a felszínre a porladó hősök csontjai és fegyvermaradványai. A szomorú ütközés emlékét egy kápolna őrzí, amelyhez a palástiak a csata évfordulóján hűségesen elzarándokolnak.

Palást története különben a Palásty család sorsával forrott szinte össze, akik már a XIII. században a község földesurai voltak. A községet uráló hatalmas kastélyt is ők építették, amelynek udvarán a népművelési napot rendezték. Az ősi kastély eléggé elhanyagolt állapotban van, gazdája, egy német báró, délamerikai üttvényein várja a háború végét.

A község tele van régi nemesi kuriális épületekkel, ezeken gazdái tönkrementek, kipusztultak, a föld kicsuszott a lábuk alól s legnagyobb szűk telemek kezébe került. Neveiket csak a temetőben omladozó kripták felirata őrzí meg egyideig. A két tipikus magyar nemesi sorsot örökölt meg.

A jó „palástiaknak” bizony nehéz és kemény munkát kell végezniük, hogy a szűk Korpona völgyét és a dombhátságok természet kényserítsék. A legjellegzetesebb a palóc tájszólás, ami idegen fülnek nagyon feltűnő. Nem esznek, hanem evélnék s

utánna iváznak, mondálnak és aluváznak. Nem a bíróhoz mennek panaszra, hanem bírónyi.

A szük gabonatermést a gyümölcsös pótolja, ami rendszerint bőven terem a földboldalokon. A falu intelligenciája sokat dolgozik, hogy a lakosság szellemi nivóját és anyagi jólétét emelje. Különösen a szövetkezeti élet fejlődött ki erősen.

A népművelési napon a község apraja-nagya ott szorongott a kastély udvarán. Eljött a vármegye alispánja, dr. Hetényi Rezső is, aki a népművelési napok tulajdonképeni életre hívója és a környék, valamint Ipolyásy intelligenciája nagy számmal. A község népművelését és házi iparát élénken illusztrálta a kiállítás, ahol szébbel-szebb házi szöttek, jellegzetes népi fafaragások, kezimunkák és régi népviseleti ruhák voltak kiállítva csinos elrendezésben. A vendégeket Varsányi István ig. tanító, körzeti felügyelő üdvözölte, aki Zöllei István főjegyzővel és a tanítástel tagjaival együtt sokat fáradozott a népművelési nap megrendezésén.

A műsort népies táncok, énekek, szavaltatok, a leventék szép tornamutatóványai, tréfás jelenetek tevékel változatossága és érdekessége. Kár, hogy nem vették fel a műsorba a helyi jellegzetesebb népszokásokat is.

Az ünnepleyen résztvettek a kisturi Kalász leányok is Somogyi Katinka vezetésével, akik szép magyar táncot adtak elő. Ugyancsak ott láttuk a község és felsőúri ifjúságot is, amely műsorszámával szintén hozzájárult a nap sikeréhez. A műsorszámokat Zöllei István főjegyző konferálta be, igyekezett a legjobbat előhozakozni. A jólsikerült ünnepley táncmulatással végződött.

KOLLÁROVITS LÁSZLÓ.

A sziniidény a végefelé jár,

rövid másfél hét múlva a szinpad zöld drápiája ebben az évben utóljára lezúdul az a rivalda sugárzó fénye a a színesek előtt és ismét a gépművészet veszi át uralmát. A színház baráti bizonyára igyekezőnek még felhasználni a hátralevő rövid időt. Pénteken és szombaton az idény legjobb operetjé, a Szász piros rózsá ment. Kedves librettója, hangulatos zenéjé darab, amely a szereplőket is olyan lelkesedéssel hangolta, hogy az idény legjobb előadását prezentálták a háls közönségnek. Az egész együttes kité magáért a kifogástalan összjátékot nyújtott. Vasárnap az Esküvődön én is ott leszek operett helyenkénti vívására lehangozolt volt. Hatfőn repriz, kedden pedig Ferjuram a tilosban pompás énekes bohózat ment. Hét szereplője: Nádry Margit, Sárosy Mici, Niday Erzsébet, Péterfy, Nagy, Tóváry és Iray Anci sa garzó humorral gördítették a siker útján. Szerdán Harudj nekem, vigjáték került színpadra. Bókay szellemes dialógusai célba találtak, lélektanai fordulatainak forró drámaisága hatásos volt. A szintársulat legjobb erői pompás előadással lepték meg a közönséget.

A közönség melegen tapsolta a kitűnő két főszereplőt, Dolgos Idát és Nádasit, életes és erőteljes alakításaiért. De a többi szereplők is megérdemelték az elismerést, Benkő Ilona a bizalmasoktól öreg cseléd és Ajtai Lili az intrikus rokon szerepében igen hatásos volt. Fűredy László síheder szerepében sikerült alakítását mutatott. Ennek a fiatal színésznek vannak egyéni színei. Péterfy, Tóváry, Iray és Kovács Lajos egyaránt részesei a sikernek. Csütörtökön és pénteken télt házak előtt a Nem vagy legény Berci, népies énekesjátékot mutattak fel. Az egri hősiát életéből ki-szakított darab előadására a szereplők a helyi szerepőre, Koczor Dezső lévai postafőnökre való tekintettel, észrevethetően nagy szeretettel készülték s jól is adták elő. De hogy a siker még sem volt teljes, az a fennálló adottságoknak tulajdonítható. Az ilyen népszinmű-féle darab legelőszörban jó feltéríneket kíván, továbbá durább ruhákat, hogy a stílus is kibozható legyen. A jelen esetben a darab fokrolisztikus érdekessége nem érvényesült. (Ki látott már palóc menyasszonyt térdigérő fehér esküvői ruhában?) A palóc figurák maszkja sikerült, a díszletés és rendezés a körülményekhez képest jó és ötletes volt. A szinpad terjedelme miatt némely jelenet szűfolt volt. Az a körülmény pedig, hogy a történet idejéül, „ma” van megjelölve, ártott a darabnak, mert ezzel meséje korszerűtlenté vált. Az előadás lelke Nádry Margit, Sárosy Mici és Puskás volt. Honi tulajajolita figuráját. Rokonszenves volt Péterfy. Benkő és Nagy túnt ki még az együttesből. A szerzőt a közönség a lámpák elé hívta és melegen megtapsolta. Ky.

KOLONFÉLÉK

— A PÁLMAY-EMLEKMŰ LELEPLEZÉSÉN f. hó 28-án Léván az ünnepley beszédeket vezé Faragó Ede országgyűlölei képviselő, a Nemzetvédelmi Bizottság alelnöke fogja mondani.

— A LÉVAI KAMARAI NAP ünnepley részéről lapunk más helyén említezőnk meg, itt a délutáni tárgyalásokról számolunk be. Délután fél 4 kor nyitotta meg újból Kern Oszkár elnök a kamara nap II. részét a Varmegyei háza nagyertermében, az iparosok és kereskedők együttes ülését, amelyen felszólalt dr. viléz Gyulay Tihor miniszteri biztos és dr. Brányás János főtitkár. A szakkérdésekre áttérően Bangha Ferenc titkár részletesen ismertette a kamarának a kereskedelem és ipar érdekében kifejtett munkáját és tájékoztatta a közműves ipar anyag ellátása érdekében kifejtett munkájáról, majd dr. Jeszenszky Gyula ismertette a kézműves ipari utánpótlás egyes időszertű kérdéseit. Dr. Marek Tivadar titkár ismertette az iparosokat és kereskedőket érintő szociális problémákat és a kamara szociál-politikai tevékenységét különböző tekintettel a hadbavonult iparosok alkalmazottai kedvezményeire a „Bajtársi Szolgálat” keretében. Dr. Pongrácz Kálmán ismertette a kamarának a kereszény kereskedelem ellátása érdekében kifejtett munkáját. Dr. Bodnár R. chárd pedig a gazdasági sajtó szerepét. Ezután a jelenlévők panaszaiokról, kívánásaiokról informálta a kamara kiküldötteit. A nagygyűlés helyeslőleg vette tudomásul a kamarai megnyugtató nyilatkozatokat, teljes bizalmáról biztosította a kamara vezetőségét.

— A LÉVAI RK. EGYHÁZKÖZSÉG hítfőn tartott ülésén Heckmann István egyházközségi jegyző az egyháztanács nevében szeretettel közönlötötte Dr. Kmoskó Bátiát, az egyházközség világi elnökét, abból az alkalmából, hogy hetvenéves lett. Az egyháztanács dr. Kmoskó Bátiának az egyházközség életében végzett érteke szolgálatait áltai szerzett érdemeit jegyzőkönyvében örökítette meg. Az egyháztanács amilyen sajnálattal szerzett tudomást Mischák István plébános, egyházi elnök betegeségéről, most olyan örömmel fogadta a javulásáról szóló hírt. Majd áttért a napirend tárgyalására. Közönlötte, hogy Léván a rk. elemi népiskola lényeg tagozatát az igralmas nővérek tartják fenn. Tekintettel arra, hogy az igralmas nővérek átvizeltek óta az iskola fenntartására nagy áldozatokat hoztak a kereszény magyar művelődés érdekében, amely terheket tovább már nem bírják viselni, miért is az egyházközség megkereste Léva városát, hogy teljesítse iskola fenntartói kötelezettségét. A város segélyt helyezt elállításba. Az egyháztanács kövlődöttségét kövlötötte a kultuszminiszteriumba, ahol kijelentették, hogy éppen úgy, amint a fiu iskola fenntartása a város feladata, a népiskola léánytagozatának fenntartása is a város köteleessége.

— KINEVEZÉSEK. A belügyminiszter dr. Tóth Ferenc vármegyei fogalmazó, tb. aljegyzőt szolgabíróvá nevezte ki. — A főispán dr. Varsányi János városi fogalmazót vármegyei fogalmazó gyakoronkká nevezte ki.

— A LÉVAI ZENEISKOLA hedűd, zongora, gordon, réz- és felfúvós főtanszakaira és a kötelező melléktárgyakra szóló beiratások június 15—20, 10—fél 1 ig és délután 3—5-ig lesznek a róm. kat. el. fiuiskolában. Havi tandíj a gyakorló és elkészítő tagozatok osztályaiban 12 P., az akadémiai tagozat osztályaiban 16 P. Beiratási díj 5 P. A zeneiskola tananyaga felől az Országos Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tananyagát. A beiratásnál személyi okmányok felmutatandók. Izsakgatóság.

— A GARAMLÓKI RÓM. KAT. NÉPISKOLA tanulói az általuk rendezett szinmű-előadás jövedelmét 50 pengőt a haretéren kövlötő honvédeknek ajánlották fel. Az adományt a 22/3. pécstámad gazdasági hivatala a Vöröskeresztnek juttatta el.

— ADOMÁNY. Schubert Tórnád tiz pengőt adományozott a lévai árvaháznak.

Amit meg kell írni

Teffől és vaj nincs városunkban, háziasszonyaink panaszai szerint a zsidók már a falvakban feláron összevásárolják.

Vigan fuvaroz engedély nélkül az egyik zsidó.

Ungváron nem kapnak lisztet a zsidó pékek. Utánoghatná ezt Léva is!

Két zsidóházon igen „link” lobogó lengett vasárnap a Mussolini-utcában.

A Kossuth Lajos-téren egyedül Weisz Ignác házán nem lengett vasárnap a magyar lobogó. Vagyonához méltó büntetést kíván a magyar közvélemény.

Margitfürdőn és Hontkiskéren tizesével állanak a zsidók kitűnő kerékpárai. Honvédelmi célokra hasznosabban fel lehetne használni. Kobozlak el őket!

Panaszos levelet írt egy zsidó, hogy hol fürdőjenek ők? Válaszunk egyszerű: menjenek a rituális fürdőbe.

Akad még liberális múmia, aki szívesen fürdőne velük. Tanácsunk számára ugyanaz.

Kereszényi cégér alatt se kupeczkodhasson zsidó.

Az udvariasság mindenkire és mindenhol kötelező, főleg a templomban.

A garamszentgyörgyiek pályázatot tiztek ki, hogyan lehet iparengedély nélkül fényesen megélni.

A zsidó övodisták labdarugó pályának nezik a parkokat.

Már készűl az új modern állami népiskola tervrajza. Egyike lesz Léva legszebb épületeinek.

— ÉRDEKES ELŐADÁS LESZ KEDDEN este fél kilenc órakor a Lévai Katolikus Könyvtár Poltják Károly világtalan tanár (Márosvásárhely) előadását terti európai tanulmányutjáról, a jerikói vak meggyógyításáról, továbbá az 1931. évi második gesemáni kerülről. (Ez oroszországi vonatkozású.) Poltják tanár az oláh megszállás alatt Erdélyben, mint a magyarság egyik lelkes harcosa, főként a magyar iskolák érdekében végzett missziós munkát. Az oláhok nagy üldözésnek volt kitéve s tizenkét-szer űlt a vakarcsi fogházban. Éméményi nagyon érdekesek. Ajánljuk a közönség figyelmébe. Belépődíj nincs, csupán némi adományt kér a költségekhez.

— A LÉVAI DIVATÁRU KERESKEDŐK ELHATÁROZTÁK, hogy a nyári hónapok alatt üzleteiket szombaton d. u. 2 órakor bezárják.

— HÁZASSÁG. Báliat Anna és Penyige Miklós 1942 május hó 30-án házasságot kötöttek.

— ESKÜVŐ. Gudda Margit és Rothnagel Gábor f. hó 20-án tartják esküvőjüket a nyirgói rk. templomban. (M. k. é. h.)

— VIZSGA A KÓRHÁZBAN. A lévai áll. kórházban működő ápolónővérek valamennyien kitűnő eredménnyel tették le az állami ápolónői vizsga első felét. A vizsgán a belügyminiszter dr. Okolicsányi Béla vármegyei tisztii főorvos képviselte.

— A LÉVAI ÁLL TANITÓKÉPZŐT 1902 BEN VÉGZETTEK 40 éves találkozójuk megrendezésén céljából sürgősen közöljék címüket Korentsy Sándor igazgatóval (Léva, Szent Imre-utca 33)

— BORI KÖZSÉG LEVENTÉI azt határozták el, hogy „nem szivnek.” Eten hazafias cselekedetük 3325 drb. cigarettát eredményezett Léva helyőrségéből a haretéren kövlötő katonák számára. Ezen hazafias cselekedetükert közönlötet mondkunk a zsidókkal nevében. A cigarettát pedig elküldtük címűnkre. Gh. főnök.

— A LÉVAI NÉPISKOLÁBA A BEIRATÁS f. hó 18, 19 és 20-án lesz a piarista rendház épületében.

Nemzetvédelmi keresztetek.

A Kormányzó ur Léván és Bars-Hont vármegyében a lapunkban már közölt személyeken kívül a következőknek adományozta a nemzetvédelmi keresztet: (A levaiknál helyesnév nincs feltüntetve.)

Akosy László, Agárdy János Ipolyság, Agg Gyula, Antal Ferenc Nagykálma, Antal István Horváti, Antal József Palást, Akucs László, Bogár István Ény, Baluch József, Bandy Andrács, Belányi István, Belik József, Békési (Borovetz) István Ipolyság, Belik Rezső Ipolyság, Bodzár Sándor és Bodzár Mihály Ipolyföldemes, Balázs Dezső Egeg, Bóza István Egeg, id. Bogner Gyula, nehai Bacsa Gyula, Bayer Ferdinand, Bura Vilmos Alsószecse, Batyáik János Tóhöl, nehai Benkő Lajos Alsószemeréd, Balázs Rudolf Szalatnya, Brányik Pál, Bartos Sándor, Bukó István Zseliz, Balla Ferenc Pereszlyén, Bugár István Kelenye, Berkulya Gyula Palást, Bereczky Vince Szeleny, Csontos István Alsóvárad, Csikkel Lajos, Csudai Gábor Oroszka, Csiffári Lajos Nemesoroszi, Csekei Vilmos Garamlók, Drevarnyá Kalman, Daru József, Deák József Ipolyzsecsenke, Deák János Ipolyzsecsenke, Deáki Ernő Ipolyság, Dodok János Tesmag, Danis István Egeg, Duda Gyula Alsószecse, Dávid András Marosfalva, Daru Béla Vámosladány, Danis József Egeg, ifj. Dombi Károly Kistompa, Fornai Géza, Foltán Lajos, Forin László Nagykálma, Fehér István Vámosladány, Fülöp Lajos Nagysalló, Fabian József Szalatnya, Gettler Károly, Göbb András, Gyurkó János Ipolyság, Gonda András Ipolyság, Gábor Imre Ipolyság, Grapka Ákos Verebély, Gunic Károly Nagykálma, Gaál Lajos (Gödri) Vámosladány, Gaál Ernő Vámosladány, Gaál Sándor Tóhöl, Gregor Gyula Nagysalló, Heckmann Lajos Gyula, Hegedüs Gábor Ipolybalog, Hikkel Kalman Tergenyé, Hatvanger Pál Ipolyság, Haller Kálmán Csiffár, Hónyi Lajos Alsóvárad, Hircsár Vilmos Ujbars, Halasz Lajos Pereszlyén. (Folytatjuk)

— **ADOMÁNYOK.** A Lévai Iparos Övassókör havi 10 pengőt szavazott meg a Levente Egyesületnek. Hasonlóan celekzik Kovács István kereskedő. Agárdy Zsigmond és Agárdy György 10—10 P-t juttattak a leventéknek.

— **A MEZŐGAZDASÁGI KAMARA KÖZGYŰLÉSE.** A Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara Ersekújvárott tartotta tavaszi közgyűlését, Rázgha Károly elnök nyitotta meg a közgyűlést, majd Sztrázssik Andor Dénes igazgató adott tájékoztatást a kamara működéséről. Dr. Mészár Oszkár miniszteri osztálytanácsos a földmiveltésügyi igazgatás decentralizációjának kérdéséről és a kamarai reform tervezetéről tartott előadást és a minisztérium elismerését tolmácsolta a kamara munkásságáért. Utána vitéz Jaross Andor ny. miniszter, a kamara örökös tagja üdvözölte a közgyűlést és mondott beszédet. Örömmel forgatta — mondotta többek között — a kamara múlt évi, jóreszt térképpel, grafikkal illusztrált jelentését, mert nagyszerű munkáról ad képet. A korábbi feladatokat a kor eszközeivel kell megoldani, az új stílust örömmel látja a kamaránál, amely — részben a volt kiesbbségi sorából kikerült vezetői irányításával — teljesíti segítő és kulturfeladatát. A közgyűlés letergálta a választmányi ülés által eléje terjesztett ügyeket, a beérkezett javaslatokat és indítványokat. Ennek során több értékes felszólalás hangzott el, amelyekre Rázgha Károly elnök adott kimerítő választ. A közgyűlés elnökké újra Rázgha Károlyt választotta, alelnökké ugyancsak újonc vitéz Bartal Iván ny. főispánt, Nagy Ferenc Hanza főigazgatót, vitéz Zergényi András jószágigazgatót, Pinter Béla országgyűlési képviselőt, Horváth György, Juhász Erő és Luczenbacher Antal kiegészítést választotta meg.

SPORT

MA A DUNAKESZÍ MAGYARSÁG JÁTSZIK Léván bajnokit. Nagy küzdelem lesz. Reméljük, hogy a Németh I-ei és Birnerrel felálló LTE győzni fog. Ehhez azonban szükséges a községnek biztatása.

— **A LÉVAI FŐSZOLGÁBIRÓI HIVATALBAN A FOGADÓ NAPOK** felek részére szerdán és szombaton 10—13 óra között, más napokon kivételes sürgős esetekben 12—13 óra között tartanak. Vasár- és ünnepnapokon fogadás nincs.

— **A „CREDO” AZ IPOLYSÁGI VÁROSHÁZA TANÁCSTEREMÉBEN** f. hó 21-én d. e. negyed 12-kor tartja évről-évre díszközgyűlést, melynek szónoka dr. Pécsey Zoltán kormányfőtanácsos, az „Örök igazságokat követve, járjuk az élet utját” cím alatt tart előadást. A kiváló szónok előadása elé megérkezőkkel szemben tekint Ipolyság katolikus társadalmára. A Credo mind vidéki, mind helybeli kat. testvéreit (ugy hölgyeket, mint urakat) ezuton is meghívja a díszközgyűlésre.

— **HELYREIGAZÍTÁS.** Lépünk multheti számában ipolysági tudósítónk jelentését közöltük vitéz Vágó István tesmagi lakosnak sándorhalmi telekadományozására vonatkozóan. Illetékes előadását most azt közölték velünk, hogy az adományozás nem történt meg.

— **A BEIRATÁSOK AZ IRGALMAS NÖVÉREK** vezetése alatt álló rk. kereskedelmi első és második osztályába június 19—20-án, a rk. polgári iskolába 26—27-én, az óvoda és az elemi iskolába szeptember 1—2—3-án lesznek.

— **BEIRATÁSOKAT A LÉVAI ÁLL. POLGÁRI FIU- ES LEÁNYISKOLÁBA** folyó hó 26-án és 27-én d. e. 8—12 óráig tartják.

— **A magyar-szlovák telepesegegyezmény.** A Grenzbote pozsonyi napilap értesülése szerint rövid időn belül sor kerül a Szlovákia és Magyarország között a szlovák telepek és maradékbirtokok ügyének rendezésére vonatkozóan kicserélésre, amennyiben ezeknek a telepeknek és maradékbirtokoknak a birtokai a területi rendezések következtében Magyarországhoz kerültek és azokat a magyar állam lefoglalta. Ez a szlovák-magyar telepesegegyezmény így már a legközelebbi időben létre lép. A telepesegegyezmény megkötésére irányuló tárgyalások hosszabb időt vettek igénybe és ezeket a tárgyalásokat többször meg kellett szakítani, hogy beszeressék a tárgyalások folytatásához szükséges anyagot, amely sok vonatkozásban a volt prágai fődihivatalnál maradt. A szlovák-magyar telepesegegyezmény értelmében Szlovákia a telepek kártalanítására a magyar állampolgárok szlovákiai birtokaiból, főleg azonban magyar állampolgársággal bíró zsidók birtokaiból 18.000 katasztrális hold termőföldet és 42.000 katasztrális hold erdőt vesz igénybe. Ezeknek a birtokoknak az átvétele fokozatosan fog megtörténni és az egyezmény úgy intézkedik, hogy 1942 október 1-ig 6000 katasztrális holdat, 1943 október 1-ig 6000 katasztrális holdat, 1944 október 1-ig pedig további 6000 katasztrális holdat vesz át a szlovák állam az ilyen birtokokból. Az erdőket előreláthatólag a szlovák állam saját kezelésébe veszi át. A Grenzbote megjegyzi, hogy ennek a kérdésnek az elintézésével Szlovákia és Magyarország között megoldást nyert a legsúlyosabb problémák egyike.

Gyászkösznet.

Mindazon jóbarátainknak és ismerősimeink, kik felejtethetetlen Drága jó Anyám elhunyt alkalmából a végtisztességen megjelenni s ez által fájdalommat onyhí eni szívesek voltak, őszinte igaz köszönetet mondok.

BELLAN LÁSZLÓ.

Anyakönyvi hivatal bejegyzése.

SZÜLETÉSEK. Berndth István Dresik Erzsébet leánya Éva Ella — Roskó Erzsébet fia István Miklós

HÁZASSÁGOK. Oláh András rk. Horváth Margit rk. — Bálint Miklós rk. Pentik Anna rk.

HALÁLOZÁSOK. Özv. Bellan Adolfné sz. Báthy Mária 92 éves — Braun Adolfné sz. Hirschberg Lina 63 éves — Barthó Sámuel 58 éves — Szmolka Lajos 18 éves — Tóth Józsefné sz. Delan Margit 16 éves — özv. Kohn Peterné sz. Buchsbaum Léni 78 éves — Horváth János 21 éves — Frajka Ilona 20 éves

Városi Színház Léva

Igazgató: Nádasi József.

Heti műsor:

Június 14-én, vasárnap d. u. 5 óraker

Száz piros rózsza.

Este negyed 9 óraker.

D. Kovács József a Fővárosi Operett Színház v. tenoristájának felléptével:

Dankó Pista nótafája.

Hétfőn, június 15-én negyed 9 óraker felhelyárrakkal

Becskeréki menyecske.

Kedden, június 16-án negyed 9 óraker

D. Kovács József felléptével:

Cirkuszhercegnő.

Szerdán, június 17-én negyed 9 óraker

Hont Erzsébet és D. Kovács József felléptével:

Diadalmas asszony.

Csütörtökön, június 18-án negyed 9 ó.

Tűzvész

drámai színháték.

Vizszabályozások vármegyénkben

A Garam, Ipoly és Zsitva folyók hatóságilag elrendelt jókarbahelyezési munkálatai közül a Zsitva folyónak egyelőre a Komárom vármegye területén keresztült vonuló szakaszán folynak szabályozási munkálatok. Bars-Hont vármegye területén a felvételi és tervkészítési munkálatok befejeződtek és amennyiben az érdekeltségi kivétel alapján megfelelő fedezet rendelkezésre áll, valamint a szükséges munkaerő biztosítva lesz, a Zsitván az általános szabályozási munkálatok ez év folyamán megindulnak. A munkálatok túlnyomórésztben államsegélyből kerülnek megvalósításra. A Garam folyó általános felvételi és tervkészítési munkálatai még folyamatban vannak, szakaszonként azonban a rendezési munkák még eszében megindulnak, ha megfelelő munkaerő fog rendelkezésre állni. Így Alsóvárad, Nagydó, Garamszentgyörgy, Tőre, Kisóvár és Alsószecse határában folynak a szakaszrendezési munkálatok. Kivitelezésre várnak és amennyiben a folyó évben a szükséges érdekeltségi hozzájárulás és államsegély biztosítva lesz, még ez évben megindulnak Marosfalva, Garamvezekény és Oroszka községek határában is. Az Ipoly folyón ugyancsak az általános szabályozási munkálatokba beilleszkedő mederrendezési munkálatok folynak, vagy azok megindítása előkészítés alatt áll. Így Szob és Ipolypásztó községekben van terve véve mederrendezés. Nagybó partkiképzési munka folyik Szob községben, ahol a Duna partján épült az új MFTR kikötő és sétány.

LÉVA MEGYEI VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL.

Szám: 4912—1942.—Ba.

TÁRGY: Traktorok és gézeké kihasználása.

Hirdetmény.

Felhívom mindazon gazdaságokat és bérszántó vállalkozókat, akik traktorral vagy gézekével rendelkeznek, ha azok nincsenek használatban, vagy teljesen hihasználva — úgy azokat a környékbeli s arra rászoruló gazdaságokban bérszántást, tárcsázást és kultivátorozást vállaljanak, sőt kivánatosnak tartom, hogy a géptulajdonos gazdaságok a lehetőségekhez képest saját szántóföldi művelésüket éjfel is gézekkel és ezáltal lényegesen több időre tudják traktoraikat, gézeküket más gazdaságok céljaira hasznosítani. Amennyiben felhívásomnak az érdekeltek nem tennék eleget, úgy arra a törvény erejével a 112.000—1942. F. M. rendeletben foglaltak alapján fogom őket kényszeríteni.

Léva, 1942. évi június hó 11-én.

Dr. LEHOTZKY S. k. polgármester.

— AZ IPOLYSÁGI SZONDI GYÖRGY GIMNÁZIUM TORNAÜNNEPELYE vasárnap folyt le. A sportpályát megtöltő közönség gyönyörködve nézte a tanuló ifjúság pompás szabadgyakorlatát, a szebbnél-szebb gulákat, a leányok ritmikus gyakorlatát és azt a kitűnő katonás fegyelmet, amely az egész ünnepélyt jellemezte. Elismerés illiért az ünnepélyért az intézet tornatanárát, Hornyák Odillót, aki maga is korát meghazudoló rugalmassággal gyönyörű korlátgyakorlatot mutatott be.

— TALÁLTAK szemüveget, a rendőrségen átvethető.

— A GARAMLÓKI RK. NÉPISKOLA nagy sikerrel előadta Dobrovitzky Károly igazgató „Szeretelvirág” című nagyszerű darabját. Az előadás tisztá jövedelmét, 50 pengőt, a fronton küzdő honvédsíneknek keltették.

— A DIVATBEMUTATÓ mindenkit vonz. Ha valaki ezen bemutatót iránt érdeklődik, megtekintheti a zárdában ma pontosan 4 órai kezdettel.

— SEGÉLYEZÉS. A palásti falunapon gyermek szűpés és tisztaság versenyt is rendeztek. Felütőket keltettek Huszár Jánosné szegény napzsámos asszony jól gondozott ikrei. Gyermekbarát alispánunk 100 pengő segélyt utaltatott ki a gondos édesanyjának.

— IPOLYSÁGI ANYAKÖNYVI BEJEGYZÉSEK. Hízaaság: Bulla Tibor rk. Kovács Ilona rk. — Mészáros József rk. Axmann Margit rk. Halászok: Jakab Margit 13 éves — Szv. Melisec Palóc 93 éves.

SZERESSÜK A GYERMEKEKET! Igen szeressük őket; mert hiszen ők a jövő drága ügyeirei — de különösen szeressük az árvákat. Hiszen ők olyan hálásak tudnak lenni minden kis szeretetért, amit tőlünk kapnak. És én úgy szerettem volna látni az Arvaház kis lakói által június 4 én az anyák napjára rendezett előadáson, ha sokan nagyon sokan lettek volna. Hol voltak a minden szép és nemes tett iránt melegen érző lelvi úriasszonyaink? Istenem, pedig milyen meghiúsult volt az édes anyai szeretet után sóvárgó kis dráák előadása. És milyen lélekzevelő. Csak a legmélyebb hálát illi az Arvaház melegsívű vezetőit hogy a kis dráák nemcsak testi, de lelki nevelésben is részesülnek. Hiszen nekik még erősebb hittel, az élet nehéz küzdelmei ellen edzett szívvel lélekkel kell megállni a helyüket kint a világban; mert az ő kezüket nem vezeti majd a szerető szülők minden baj és veszélytől megőrző keze Szeressük őket!

ERZSI NÉNI.

Falunap Egegen

Dr. Hetényi Rezső alispánunk kezdeményezésére június hó folyamán vármegyeszerte falunapokat rendeztek. A falunapok óriási jelentőségére multkoriban mutatunk rá. Az első falunapot Egeg községben rendezték meg, ahová felvonultak Horváti, Felsőzemerédi és Szalatnya község lakosai. A hiűnőben sikerült falunap megrendezésén Balázs Dezső plébános, Kiss E. dr. vezetőjelegző, a tanítói kar voltak részt. Tevékenyen segítették őket a résztvevő falvak lakosai. Az ünnepségen megjelentek dr. Hetényi Rezső alispán, dr. Hencz Aurél tanfelügyelő, dr. Pályi Pál főszolgabíró és Dóka Sándor népművelési titkár. A SZMKKE t. Főja Tibor körzeti titkár képviselte.

Az udvarverseny nyertese Gyerpál István, második Piri Ferenc, harmadik Nádasi János. A vitaminoskert versenyt Halkó Pál nyerte meg, második lett Pieuka Ágoston, harmadik Balogh János. A virágoktatás verseny győztese Piri Lajosné, II. lett Makrai Julianna, III. Lormusz Anna. Azután megtekintette a bizottság az iskolában elhelyezett népművelési és háziipari kiállítását. Láttunk igen szép képtudorabokat, az egegi régi népviselet darabjait. Igen szép kézimunkák és rajzok Bajcsiné Balázs Vilma tanítónő eredményes munkáját dicsérik. Bemutatták szűvőeskeiket is, amelyek automata fonalazamolójával vannak ellátva.

Ezután kezdődött meg a falunap kulturális része. A vendégeket Balázs Dezső plébános üdvözölte és rámutatott, hogy a magyar népi udás a magyar őserő forrása, de egyúttal a magyar jövő biztos záloga is. A szavalóversenyt Győnyör Antal (Szalatnya) nyerte meg. Kiváló szavalóképességgel, nagy átérzéssel adta elő költeményét, második Fabián Ilonka Szalatnya, harmadik Belányi József Egeg, negyedik Kocsis Ilonka lettek. A többiek is kiválóan szavaltak. Egyedül a népi írók verseit nem hallottuk. Jövőre szeretnők Ady, Mécs, Erdősi, Sinka és Sertő verseit is hallani. A magyar népdal jelentőségéről Littera József felsőzemerédi tanító tartott értékes előadást. Utána a falószemerédi r. k. népiskola növendékei az ő vezetésével sikerült bemutatót tartottak. Hasonló sikerült volt a horvati énekesek is, kitűnő karosyúkkal, Dudás Ignáccal. Nagy taps kísérte a Bajcsiné Balázs Vilma vezetésével kiállt egegi leányfalókat. Az egegiek mint táncosok is kitettek magukat, minden mozdulatukból a magyar virgus tört ki. Vágtál az egegiek a Földéci című humoros jelenetet adták elő. Lormusz Vilmos, Gyerpál Károly és Makray Sándor nagyszerű alakítású nyújtottak. A zsidó szűvőeszköz szatirializáló jeleneteit minden magyar faluban be kellene mutatni.

A kulturális rész befejezése után kiosztották a díjakat. Dr. Pályi Pál főszolgabíró rövid idő alatt igen értékes díjazásról gondoskodott: Aranylán, termetek, ételhordók, lámpák, villanylámpák, cigarettatárcák, harmonika, vázak, zsebkések stb. Dr. Hetényi Rezső alispán beszédében többek között ezeket mondotta:

— Örömmel és kíváncsisággal jöttem ide, hogy megtudjam, mit őrsztek meg Egeg a magyar lélekből, a magyar tudásból. 1867-től idegenek idegen eszmékkel akartak minket gazdaságilag és lelkieleg szegényre tenni. Idegen márt akartak részt tenni a cseh rab idejében. Örömmel tapasztalom, hogy magyar lelketek szilárdasága miatt ez nem sikerült. Szűkség van a most dúló háború idején is ilyen falunapokat rendezni, hogy így minden téren kialakulhasson a magyar életforma, amelynél szebb nincs a világban. Magyarországon minden magyar ember magyarul éljen, ez a magyar élet alapillere. — Ezután köszönetet mondott a rendezőségnek, a szereplőknek és a halgatóságoknak.

Balázs Dezső plébános bucsuszavai után a Himnusszal ért véget a nagyszerűen sikerült falunap, amely Egeg és a környező falvak nagy értékeiről tett tanúbizonyságot. A derék nép és vezetői mindenkor biztosítani fogják ezt. (F. T.)

Mi a feladata a szervezés alatt álló Szociális Munkaközösségnek?

(Befejező közlemény.)

Gyógyszerek biztosítása a közgyógyoszerellátásra nem jogosult szegény családok számára. Népközi otthonok szervezése; ez egyik legérdekesebb munkaközösségi feladat. Propaganda a korszerű táplálkozás, a főzélművészet megkedvelése érdekében. A szakorvosi vizsgálatra szoruló, szegénysorsú óvodás és iskolás gyermekek utaztatásának megszervezése. Vándor bölcsődék felszerelése és fenntartása.

Általában: az elemi egészségügyi követelmények megismerése és terjesztése, segítő beavatkozás ott, ahol tudatlanságból vagy az anyagiak hiányában nem tudják betartani a követelményeket, propaganda az egészségvédelmi követelményeket, propaganda az egészségvédelmi intézmények, a szűvőeszköz tanácsadók igénybevétele iránt.

4) Népművelési feladatok. Háziipari, háztartási, főzőtanfolyamok szervezése, illetve szervezésükben való közreműködés és a költésgekhez való társadalmi hozzájárulás.

5) Karitatív feladatok. A községrelyre szoruló munkakörtelek, agok, testileg és szellemileg nyomorított öszeírása, nyilvántartása és rendszeres gondozása, az e célra fordított hatóságok eszközök társadalmi kiegészítése. Családitan agok és munkakörtelek számára kis szeretetotthonok berendezése, közétkeztetésük megszervezése. Közreműködés a hatóságok karitatív akcióiban, a rászorulókat kiválasztás, segédkezése az akciók adminisztratív és technikai keresztülvételben.

6) Szociális gondozás. A környezettanulmányok adatainak nyilvántartása családlátogatások útján; panasznapok tartása; utánjáró család gondozás; a juttatásokban részesíthető népesség körében közvetítés hivatalos hatóságokkal való érintkezésben stb.

7) Adatszolgáltatás. Időszakos jelentésével a munkaközösség működéséről, a község szociális helyzetéről, az Alap működésével kapcsolatban szerzett helyi tapasztalatokról; adatgyűjtés a közzételt szűvőeszköz számára.

Nagyobb községben a feladatok megszerelésével a munkaközösség bizottságokat alakíthat. Mindjárt kezdetben célszerű ily községben külön bizottságban végezni a gazdasági és a karitatív teendőket. A gazdasági bizottság nagy községben albizottságokra is oszolhat; az egyik foglalkozhat például az állattartásokkal, a másik háziiparral; a harmadik a juttatott kertek művelésének irá-

nyításával, a negyedik a háztartás gondozással összefüggő munkaközösségi teendőkkel.

Ott, ahol még nincs fiókszűvőesztés az Egészségvédelmi Szűvőesztés, egy egészségvédelmi bizottságot is kell létesíteni.

A népművelési feladatokat, a tanfolyamok rendezését, a társadalmi propagandát célszerű egy kulturális bizottságra bízni.

A bizottságok között való munkamegosztás könnyebb, megkönyömbb teszi a munkaközösségeket, mert az olyan ügyekben, amelyek csak egy bizottságot érdekelnek, nem kell az egész szervezetet mozgósítani.

A munkát nemcsak a bizottságok között, hanem az egyes tagok között is meg kell osztani. Minden tag számára pontosan meg kell jelelni a maga határozott feladatát, amelyet minden tag egyénisége, hajlamai, képessége, tudása szerint kell megválasztani, ügyelve arra, hogy egy-egy tagra csak annyi munkát bizzunk, amennyit saját ügyeinek serelem nélkül el tud látni.

A munkaközösség viszonyának szabályozása a községben működő karitatív, egészségvédelmi, gazdasági stb. egyesületekkel: a munkaközösség nem akarja az egyesületeket magábaolvasztani, hanem csak összeműködésbe kíván lépni velük. Ezt szervezettel úgy lehet megvalósítani, hogy az egyesületek önállóaguknak feladása nélkül jogi személyként belépnek a munkaközösségbe, vagy képviseltek magukat elnökkel, ill. kiküldött tagjaikkal.

A feladatok megoldásánál az arra alkalmas egyesületeket úgy kell tekinteni, mintha a munkaközösség egy-egy bizottsága volna. Ott például, ahol az Egészségvédelmi Szűvőesztés fiókjá megalakult, a munkaközösséggel összeműködve ellátja mindazon feladatokat, amelyeket azokban a községben, ahol az egészségvédelmi fiók még meg nem alakult, a munkaközösség egészségvédelmi bizottsága látja el.

Az összeműködés előfeltétele természetesen az, hogy az egyesületek beilleszkedjenek a községnek az alap által felállított szociális munkák tervébe. Ez sok esetben feladatainknak és működéstüknek bizonyos mérvű módosításával jár együtt. Ebben az egyesületeknek bele kell törődniük, amit annál könnyebben tehetnek meg, mert a munkaközösségekkel való összeműködés minden bizonnyal emelni fogja munkájuk eredményességét és ezzel a nekik járó társadalmi elismerést.

— FIGYELMEZTETI a M. Kir. Közellátási Hivatal a gazdákat arra, hogy a be nem érett gabona takarmányozásra való felhasználásának tilalmáról 1941. május 10-én kiadott minisztériumi rendelet jelenleg is érvényben van. Ezek szerint tehát a be nem érett (sőt) busát, rozsozt kétszerest lekaszálni, levágni, vagy legeltetés útján takarmányozásra felhasználni nem szabad. Elemi kár esetén a m. kir. gazdasági felügyelőség felmentést adhat e tilalom alól.

Családi Gyermekotthon modern nevelő intézet Budapest, XIV., Stefánia út 31. Internátus fiúknak és lányoknak. Június–augusztus hónapokban magaslati gyermeknyaralás a Svábhegyen

Tóth Arthur kir. járásbíróági végrehajtó, Léva. 345—1942. vgh. szám.

Árverési hirdetés

Dr. Korpás László ügyvéd által képviselt Nagy Sándor és neje javára 900 pengő tőke és több követelés és járulékaik erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámításával, a lévai kir. járásbíróóság 1942. évi P. K. 15. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőktől 1942. évi január hó 9-én lefoglalt 1650 pengőre becsült ingóságokra a lévai kir. bíróság fenti sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a alapján az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellennük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs. — végrehajtást szenvedő lakásán Léván leendő megtartására határidőül 1942. évi június hó 23. napjának délelőtti 9 órája tűzti ki, amikor a bíróság lefoglalt teheneiket, csikókat s egyéb ingóságokat a leg többet ígérőnek, de legalább a becsár kétharmadrészéért, készpénzfizetés mellett elfogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilatkozik.

Léva, 1942. évi június hó 5-én.

TÓTH ARTÚR
kir. bír. végrehajtó.

Léva megyei város polgármestere.

4618—1942. Dr. Voj.

HIRDETÉMNY

Felhívom mindazon Léván tartózkodó és ideiglenesen távol lévő 1922. évben született hadköteleseket, hogy összeírás végett a városháza I. em. 47. szám alatt 1942. június 15-től június 30-ig naponta 8 órától 12 óráig jelentkezzenek.

A személyesen jelentkezők személyazonosságuk igazolására a következő okmányokat hozzák magukkal: Születési bizonyítvány, házassági anyakönyvi kivonat, levante igazolvány, iskolai bizonyítvány, segédlevél, stb.

Ideiglenesen távollevők írásban jelentkezzenek és személyi okmányaikat utólag mutassák be a fenti helyen.

Papok, papjéletek, családmentartói kedvezményre jogosultak, tart. tiszti, tart. honvéderősi, gyógyszerész kiképzésre jogosultak jelentkezési szándékukat kellő okmányokkal felszerelve 1942. június 15-től a fősorozás kezdetéig a polgármesteri hivatalnál vagy a fősorozás napján a sorozóbizottságnál nyújtják be.

Amennyiben az összeírottak az összeírás helyükön elkövetőznek és új lakóhelyükön ohajtának sorozásra előállni, erre irányuló kérelmüket a polgármesteri hivatalnál a fenti szám alatt kell benyújtaniuk.

Mindazok, akiket az 1939. évi IV. tc. alapján nem zsidónak kell tekinteni, saját érdekükben mielőbb szerezzék be az 1939. évi IV. tc., illetőleg a 77.0—1939 M. E. rendelet 3. §-a értelmében ennek igazolására szolgáló okiratokat.

Az összeírásról való jelentkezés elmulasztása az 1939. évi II. tc. alapján kihágás, illetve vétséghez képez, melynek büntetése két hónapig, illetőleg egy évig terjedhető szabadságvesztés, fogház.

Léva, 1942. június 3.

Dr. LEHOTZKY BRUNO s. k.
polgármester.

MEGHÍVÓ.

A LÉVAI IPAROS OLVASÓKÖR
KULTÚRSZAKOSZTÁLYA folyó hó
14-én, vasárnap este 9 órai kezdettel
tartja saját székházában

nagyszabású műsorát,
amelyet nagy érdeklődés előz meg.

Pontos megjelenést kér a

K. Sz. VEZETŐSÉGE.

Ma és minden nap Zvaránál találkozunk.

Keresek azonnalra két szabósegédet férfi konfekció munkákra, lehet nagy és kismunkás. Vásárolók előnyben.
Cím: Major Boldizsár, Párkány. 403

Jó állapotban lévő mézeskannák eladóik.
Engel Betéti Társaság. Léva. 413

Angoranyulak 7—8 hetes korban darabonként 3 pengőért július 15-én átvehető. Ungár Sándor Kiskálna. 431

Eladó 2 drb. aighaszniált, két szárnyas kettős ablak. Koháry-utca 21. 434

Bérbe keresek 3 szobás komplett lakást szeptember 1-re. Cím a kiadóban. 435

Ügyes varróleányt felvesz Varannay Juci. 440

Bérbeadó földek. A lévai református egyházközség a Lövölde melletti Vadalmás dűlőben fekvő 19 hold szántóföldjét ma délután 4 órakor az egyházközség tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen 6 évre haszonbérbe adja. Előjáróság. 442

Jókarban lévő kocsikulcsokat megvételre keresünk. Felszabadulás-út 4. sz. 443

Napraforgó-termesztési verseny

Az olajosmagvak terméseredményének emelése és a termesztési kedv fokozása érdekében a földmivélsügyi miniszter Kamaránkat napraforgó termesztési verseny rendezésére bizta meg. A napraforgó termesztési versenyben résztvehet minden 50—500 kg. hold szántóterülettel rendelkező gazda, és pedig két csoportban külön csoportban a 200 holdon aluli és külön a 200 holdon felüliek. Az olajosmag termesztésének sikeréhez fűződő nemzeti érdekek megkivánják, hogy a gazdák a versenyre minél számosabban jelentkezzenek. Eppen ezért a földmivélsügyi miniszter ur nagyszámú pénz- és oklevél díjat tűzött ki. A Kamaránk működési területén legjobb eredményt elérő gazda 500 P. első díjban és elismerő oklevélben részesül. 6 második díj a 250 P. és 10 harmadik a 150 P. E díjak mindkét birtoknagyság-csoportra külön-külön érvényesek, tehát külön a 200 kg. holdon aluli és külön a 200 kg. holdon felüli területen gazdálkodók részére. Jelentkezni lehet Kamaránknál, egyszerű levelezőlapon. Cím: Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara, Komárom, Ferenc József rakpart 16. Jelentkezni azonnal.

Nyomatott Nyitrai és Társa könyvnyomdájában, Léván

1922 1942

Kerékpárok, varrógépek,
vadászfegyverek, vadászati és
halászati cikkek Szakszerű
kereskedése és javító műhelye.

Telefon: 130.

Férfikalapot,

és sportsapkát vásároljon

Frasch József és Fia

(cégt. FRASCH BÉLA)

kalapszaküzletében - Léván,
Szent István-út 10. sz. alatt.

Állandóan raktáron tartok
tishti és rendőri egyensapkákat

Kalapjavítások

jutányos árban!

Festék

és háztartási cikkeket legjobb
és legolcsóbb napiáron

Úrge József

szaküzletében szerezheti be
(Postával szemben)

Denaturált szesz
kimérve állandóan kapható.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem Léva és
vidéke nagyerdemű közönségét,
hogy Léván, Horthy
Miklós-ut 3. szám alatt volt

butorraktáramat

Mártonffy-u. 2. szám alá
(Józsefcsek-házzal szemben)
helyeztem át. Kérem továbbra is a nagyerdemű
közönség szives pártfogását.

Szabó Lajos

asztalosmester — Léva.